

คำวินิจฉัยของศาสตราจารย์บุญชนะ อัดถากร

๑. เนื่องจากประธานศาลฎีกาได้ทำหนังสือถึงประธานศาลรัฐธรรมนูญ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาวินิจฉัยข้อโต้แย้งเกี่ยวกับการแต่งตั้งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ มีใจความว่า วุฒิสภาไม่มีอำนาจหน้าที่ในการที่จะตรวจสอบคุณสมบัติและความประพฤติของบุคคลที่ศาลฎีกาคัดเลือกมา (มาตรา ๒๕๕, ๒๕๖, ๒๕๗, ๒๖๖ และ ๑๓๕) ข้าพเจ้าขอเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ดังจะได้อธิบายในข้อต่อๆ ไป

๒. ตามเอกสารเกี่ยวกับเรื่องนี้ ที่ประธานศาลฎีกาได้เสนอต่อท่านประธานศาลรัฐธรรมนูญ รวมทั้ง คำชี้แจงของประธานวุฒิสภานั้น สรุปความเห็นของประธานวุฒิสภาได้ว่า

วุฒิสภาได้ประชุมตรวจสอบคุณสมบัติและความประพฤติของบุคคลที่ศาลฎีกาคัดเลือกไว้ ๕ ท่านแล้ว วุฒิสภาให้ความเห็นชอบบุคคลดังกล่าวนั้นเพียง ๔ ท่านว่า เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญได้ แต่อีก ๑ ท่าน (นายอัมพร ทองประยูร) วุฒิสภาไม่ให้ความเห็นชอบ

๓. ข้อโต้แย้งของประธานศาลฎีกากับประธานวุฒิสภา จึงอยู่ในประเด็นที่ว่า ประธานวุฒิสภา ได้ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ตามที่ได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๕๐ หรือไม่

ตามข้อเท็จจริง วุฒิสภาและประธานวุฒิสภาได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เสร็จสิ้นไปแล้วในระดับหนึ่ง โดยตั้งกรรมาธิการขึ้นมาพิจารณา แล้วนำเสนอต่อที่ประชุมของวุฒิสภาเป็นการลับ การที่วุฒิสภาได้ดำเนินการไปดังกล่าวนี้ ก็โดยเห็นว่า ในรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๕๕ ได้บัญญัติว่า วุฒิสภา เป็นผู้ที่มีหน้าที่ถวายคำแนะนำต่อพระมหากษัตริย์ และในมาตราเดียวกันนี้ ประธานวุฒิสภา เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

๔. ข้าพเจ้าเห็นว่า ในรัฐธรรมนูญไม่ได้กำหนดข้อห้ามไว้แต่ประการใด ประธานวุฒิสภาจึงชอบที่จะกำหนดทางปฏิบัติขึ้น เพื่อให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบบุคคลที่ประธานศาลฎีกาได้ส่งรายชื่อมา การตัดสินใจของประธานวุฒิสภาจึงเป็นเรื่องการใช้ดุลพินิจ ถ้าดุลพินิจนั้นเป็นไปโดยชอบด้วยเหตุผล ก็เป็นการชอบที่จะทำได้และได้กระทำไปแล้วด้วย

๕. ตามเอกสารต่างๆ ที่เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (ในฐานะเลขาธิการศาลรัฐธรรมนูญ ดร. ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล) รวมตลอดถึงรายงานการประชุมลับของวุฒิสภาเมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ซึ่งแจกให้แก่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเพื่อประกอบการพิจารณานั้น ปรากฏว่าประธานวุฒิสภาได้กล่าวหลายครั้งในที่ประชุมว่า ในฐานะที่เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ จำเป็นจะต้องขอมติจากที่ประชุมวุฒิสภาเสียก่อนจึงจะดำเนินการได้

๖. ตามความเห็นของข้าพเจ้า การกำหนดมาตรการและมาตรฐานในการออกเสียงให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบบุคคลที่จะเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญนั้น ควรจะใช้มาตรการและมาตรฐานอย่างเดียวกัน

ในการตรวจสอบคุณสมบัติและความประพฤติของผู้ที่จะเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิทางนิติศาสตร์ ๕ ท่าน และทางรัฐศาสตร์ ๓ ท่าน วุฒิสภาได้ดำเนินการออกเสียงเป็น ๒ ครั้งในชั้นแรก คัดเลือกไว้เฉพาะผู้ที่ได้คะแนนกึ่งหนึ่งของจำนวนวุฒิสมาชิก ส่วนการออกเสียงครั้งที่ ๒ ไม่ได้กำหนดมาตรฐานดังกล่าวไว้ แต่ในการให้ความเห็นชอบและไม่เห็นชอบบุคคลที่ประธานศาลฎีกาส่งมา ประธานวุฒิสภาได้ดำเนินการโดยกำหนดมาตรการ และมาตรฐานอย่างดีที่สุดดังปรากฏในรายงานการประชุมลับของวุฒิสภาแล้ว

๗. ข้าพเจ้าจึงขอสรุปว่า เมื่อได้พิจารณาวินิจฉัยตามหลักแห่งความเป็นจริง (สัจธรรม=truism) แล้ว การที่จะตั้งศาลรัฐธรรมนูญขึ้นนั้น บุคคลที่จะรับผิดชอบครั้งสุดท้ายของกระบวนการก็คือประธานวุฒิสภา ซึ่งเป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ ฉะนั้น ความเห็นและการดำเนินการของประธานวุฒิสภาจึงเป็นการชอบที่จะกระทำได้

๘. การพิจารณาวินิจฉัยของข้าพเจ้าตามที่บันทึกไว้ข้างบนนี้ ได้อาศัยหลักวิชาและทางปฏิบัติในทางนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์ประกอบกัน

ศาสตราจารย์บุญชนะ อัจฉากร
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ